

Helsingissä 12.08.2024

Asia: Lausunto eläinten hoidon ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta (OPH-4004-2024)

On erittäin hyvä, että eläinten hoidon ammattitutkinnon perusteiden uudistuksessa on tavoitteena ollut vahvistaa eläinlähttöiseen toimintatapaan liittyviä kirjauksia, etenkin nyt, kun vuoden alusta voimaan tullut eläinten hyvinvointilakikin edellyttää eläimen kunnioittavaa ja hyvää kohtelua (6 §, 693/2023).

Opiskelijoiden osaamistavoitteissa tulee painottaa erityisesti eläinlähttöisyyttä, sillä kyse on eläinalan ammattilaisista, jotka työelämässä toimivat yhdessä eläimen omistajan kanssa eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tarvittaessa koulutuksessa tulee priorisoida sitä, että tutkinto auttaa opiskelijaa ymmärtämään eri eläinlajien lajityypilliset käyttäytymistarpeet, niiden toteutumisen ja merkityksen eläimen hyvinvoinnille, sekä tunnistamaan eläimen kivun ja stressin merkit sekä niitä havaitessaan tarvittaessa ohjaamaan omistajan oikean ammattilaisen luokse.

Jo nyt uusi eläinten hyvinvointilaki vaatii, että eläimillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita. On tärkeää, että toimiakseen lainsäädännön edellyttämällä tavalla, eläinten kanssa tekemissä olevat eläinalan ammattilaiset tuntevat nämä tarpeet, ymmärtävät että eläimillä on myös muita lajityypillisiä käyttäytymistarpeita ja osaavat luoda eläimelle sellaiset käyttäytymismahdollisuudet, jotka turvaavat eläimen fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin.

On myös erityisen tärkeää, että opiskelijoille taataan tarpeeksi asiantuntevaa opetusta eläinten hyvinvointiin liittyvistä aiheista, jotta hyväksytyin suorituksen kriteereihin on mahdollista päästä. Opiskelijan osaamisen ja työelämän vaatimuksiin pitkälläkin tähtäimellä vastaamisen varmistamiseksi olisi myös hyvä, jos harjoittelujaksoja tulisi tehdä useammassa kuin yhdessä paikassa.

Työelämälähttöisyyden kannalta olisi tärkeää myös läpi luonnoksen painottaa sitä, että opiskelijalla on valmiudet luotettavan tiedon hakuun ja tietolähteiden kriittiseen tarkasteluun. Tämä on muuttuvassa työelämässä olennaista muutenkin, mutta erityisesti eläinten hyvinvoinnin kannalta on tärkeää erottaa, millaisiin lähteisiin oman toimintansa ja mahdollisesti asiakkaille jakamansa tiedon perustaa.

Työelämälähttöisyyden kannalta olisi hyvä, että tutkinnon osien sisältöihin määritettäisiin paikoin vielä tarkemmin, mitä eläinlähttöinen toimiminen kullakin osa-alueella käytännössä tarkoittaa. Tarkempia huomioita tästä alla kohdassa ”Tutkinnon osien sisällöistä”.

Tutkinnon muodostumisesta ja osaamispisteityksestä

”Hoitotoimenpiteiden toteuttaminen eläinlähttöisesti” olisi hyvä koiratrimmaajilla olla pakollinen tutkinnon osa. Osaaminen on välttämätöntä työtehtävien suorittamiseksi eläinlähttöisesti. Kyse on työelämävalmiuksien kannalta olennaisesta tutkinnon osa-alueesta. Omistajien valvutuneisuus ja kysyntä eläinystävälliselle palvelulle lisääntyy ja osaajien kysyntä kasvaa tulevaisuudessakin.

Jos eläinkaupan osaamisalan ammattitutkinnon katsotaan tarjoavan valmiudet toimia itsenäisenä yrittäjänä tai työskennellä lemmikkejä myyvässä yrityksessä, ei pakolliset tutkinnon osat eikä eläinlajiryhmän hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen -tutkinnon osio tarjoa siihen tällä hetkellä riittävää osaamista. Kaikille eri eläinten hoidon ammattitutkinnon osaamisaloille yhteinen eläinlajiryhmän hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen – tutkinnon osa ei kata tarpeeksi eläinkaupan erityispiirteitä eläinten hyvinvointiin liittyen. Eläinkaupan osaamisalan alle on kirjattu, että valitessaan Eläinlajiryhmän hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen -tutkinnon osan opiskelija voi toimia myös lemmikkejä myyvässä yrityksessä. Eläinten hyvinvoinnista huolehtimiseen liittyy kuitenkin eläinkauppaolosuhteissa paljon erityispiirteitä, jotka tulisi huomioida joko lisäämällä ”Eläinlajiryhmän hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen” -osion arviointikriteereihin tai luoda uusi tutkinnon osa nimenomaan eläinkaupan osaamisalan opiskelijoille.

Eläinten hyvinvoinnin lisäämiseksi olisi eläinkaupan osaamisalalla tärkeää, että opiskelija osaa toteuttaa pitoolosuhteet, jotka täyttävät eläimen hyvinvoinnin vaatimukset. Edellytys tälle on, että opiskelija tuntee eri eläinlajien keskeiset käyttäytymistarpeet ja hyvinvoinnin vaatimukset, mikä tulisi lisätä arviointikriteereihin. Eläimelle on eläinkaupassa pystyttävä tarjoamaan jatkuvasti sellaiset olosuhteet, joissa eläin voi pitkäaikaisesti pidettynä hyvin. Eläimen tulee muun muassa voida toteuttaa olennaisia käyttäytymistarpeitaan sekä saada riittävästi liikuntaa. Tämä on tärkeää myös siksi, että liikkeissä vierailevat ihmiset saavat realistisen kuvan eläimen vaatimista olosuhteista.

Opiskelijan on myös tunnistettava, milloin eläimen hyvinvointia ei ole eläinkauppaoloissa mahdollista toteuttaa. Nykyisin eläinkaupoissa myytävänä olevista eläimistä esimerkiksi kaniin ja lintujen liikunnan tarpeesta ei pystytä huolehtimaan eläinkaupassa riittävästi, eikä näitä lajeja tulisi SEY:n näkemyksen mukaan olla kaupoissa myynnissä.

Opiskelijan tulee eläimiä myyvässä eläinkaupassa lisäksi kyetä varmistamaan, että eläinten alkuperä on sellainen, jossa eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla. Eläimiä ei tulisi esimerkiksi hankkia myyntiin sellaisista lemmikitukkukaupoista, joissa eläimiä tuotetaan ahtaissa ja virikkeettömissä olosuhteissa. Luonnosta pyydettyjä eläimiä ei tule ottaa myyntiin. Tämä koskee myös kaloja.

Näiden lisäksi opiskelijan tulee osata antaa asiakkaalle kattavat, kirjalliset ohjeet eläimen asianmukaiseen hoitoon sekä varmistua keskustelemalla siitä, että asiakas ymmärtää eläimen päivittäistarpeiden lisäksi esimerkiksi eläimen hoitoon liittyvät eläinlääkinnälliset kustannukset, odotettavissa olevan eliniän sekä muut olennaiset eläimen elinikäiseen pitoon liittyvät seikat.

Arviointikriteereihin tulee myös kirjata, että jos eläinkaupassa myydään eläimiä, tulee opiskelijan pyrkiä estämään heräteostokset varmistamalla, että hankinta on harkittu, keskustelemalla asiakkaan kanssa ja olla käyttämättä heräteostoksiin kannustavia myyntitekniikoita.

Tutkinnon osien sisällöistä (ammattitaitovaatimukset, arviointikriteerit ja ammattitaidon osoittamistavat)

Kohta ”Tutkinnon suorittaneen osaaminen”

Eläinhoidon ammattitutkinnon perusteiden uudistuksessa yhtenä tavoitteena on ollut vahvistaa eläinlähöiseen toimintatapaan liittyviä kirjauksia. Tämän on hyvä näkyä läpi tutkinnon perusteiden. On tärkeää nostaa jo tässä luonnoksen vaiheessa esiin se, että ammattitutkinnon suorittaneilla on valmistuttuaan riittävät tiedot niistä eläinlajeista, joiden parissa he työskentelevät. Eläinlähöisestä näkökulmasta tämä tarkoittaa ennen kaikkea lajityypillisten tarpeiden ja luonnollisen käyttäytymisen tuntemista, sekä näiden mahdollistamista. Eläinhoidon ammattitutkinnon suorittanut on usein lemmikinomistajan ensimmäinen kontakti uutta lemmikkiä hankittaessa. Eläinkaupan osaamisalan suorittaneilla on ainutlaatuinen tilaisuus vaikuttaa siihen, miten hyvin uusi lemmikinomistaja osaa ottaa eläimensä lajityypilliset tarpeet huomioon.

Jo tässä kohdassa perusteita on hyvä nostaa esiin, että eläinten kouluttamisen osaamisalan suorittanut osaa kouluttaa eläimiä eläinystävällisellä tavalla. Hän käyttää koulutuksessaan palkitsemiseen perustuvia koulutusmenetelmiä ja hallitsee positiivisen vahvistamisen käytön.

Klinikkaeläinhoitamisen osaamisalan suorittaneen osaamiseen voisi olla hyvä nostaa eläinten turvallinen käsittely ja potilaan stressin minimointi vastaanottokäynnillä. Klinikkaeläinhoitajan yksi tärkeimmistä työtehtävistä eläinlähökärin apuna on potilaan käsittely ja kiinnipito tarvittaessa. Tämä on yksi käytännön työelämän turvallisuuden kannalta tärkeimmistä tekijöistä niin potilaalle kuin ihmisillekin.

Myös koe-eläinhoitamisen osaamisalan suorittaneen osaamisalueeseen olisi hyvä nostaa, että tämä tuntee eri koe-eläinten olennaiset lajityypilliset käyttäytymistarpeet. Jo eläinten hyvinvointilaki vaatii, että eläimiä on hoidettava siten, että niillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, keuhonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan (20 §).

Näiden käyttäytymistarpeiden tunteminen on erityisen olennaista koe-eläinten hoitamisen osaamisalan suorittaneen työtehtävien lainmukaiseksi toteuttamiseksi.

Kohta 2.1: Anestesiatoimenpiteeseen osallistuminen ja leikkaussalutyöskentelyssä avustaminen eläinklinikalla Kohdan Potilasturvallisesti toimimisen alle, hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin olisi hyvä vielä lisätä maininta eläimen kokeman stressin minimoimisesta sekä eläimen näkökulman huomioimisesta eläinlajin käyttäytymistarpeet huomioon ottaen.

Maininta eläimen näkökulman huomioimisesta vahvistaisi eläinlähöisen toimintatavan kirjaamisen tavoitetta. Eläimen näkökulman huomioiminen edellyttää eri eläinlajien käyttäytymistarpeiden tuntemista. Eläimen näkökulman huomioiminen on myös olennaista stressin minimoimiseksi ja potilaan kannalta mahdollisimman sujuvan vastaanottokäynnin luomiseksi.

Eläimen kokema stressi vaikuttaa myös anestesian onnistumiseen, ja hyvin stressaantuneen eläimen elimistön vaste joihinkin lääkeaineisiin voi olla tavallisesta poikkeava. Joillain potilailla, kuten kaneilla, saattaa etenkin sairauden yhteydessä koettu lisästressi olla kohtalokasta. Anestesiatoimenpiteeseen osallistumisen tutkinnon osan suorittaneen on tärkeää tunnistaa eri eläinlajien stressi ja tietää, miten se minimoidaan jo esilääkitysvaiheessa sekä heräämössä. Näin leikkauskokemuksesta tehdään eläinpotilaalle turvallisempi sekä vähemmän epämiellyttävä.

Kohta 2.2 Asiakaspalvelu eläinklinikalla

Kohtaan ”Opiskelija toimii asiakaspalvelutilanteissa” hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin toivomme lisättävän, että opiskelija perustelee tuote- tai palvelusuositustaan vastuullisesti ja erityisesti eläimen hyvinvoinnin huomioiden. Eläinklinikalla voi tulla eteen tilanteita, joissa eläimen, omistajan ja eläinklinikan intressit saattavat olla ristiriidassa. On tärkeää, että ”Asiakaspalvelu eläinklinikalla” -tutkinnon osan läpikäynyt eläinalan ammattilainen pitää työelämässä toimiessaan etusijalla eläinten hyvinvoinnin ja pyrkii tuomaan sitä esille kommunikoidessaan asiakkaiden kanssa.

Asiakkaiden kohtaaminen -osion alle hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin voisi lisätä, että opiskelija huomioi eläinpotilaiden lajityypilliset käyttäytymistarpeet. Tähän liittyy esimerkiksi se, että opiskelija ymmärtää, miten eri eläinlajeja tai eläinyksilöitä kannattaa ohjeistaa sijoittumaan odotustilassa potilaiden - ja sitä kautta myös omistajien - stressin minimoimiseksi.

Asiakkaiden neuvonta -osion alle opiskelijan hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin olisi hyvä lisätä, että opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija tuntee myös oman työympäristönsä mahdolliset rajoitukset. Tällä huomioidaan se, että opiskelija hahmottaa esimerkiksi varustelultaan tai erikoisosaamiseltaan erilaisten eläinklinikoiden olemassaolon.

Kohta 2.3 Asiakaspalvelu eläinlääkintäalalla

Kohtaan ”Opiskelija toimii eläinlääkintäalan asiakaspalvelutilanteissa” hyväksytyyn suoritukseen kriteereissä lause ”perustelee tuote- tai palvelusuositustaan vastuullisesti” kaipaa lisäystä ”ja erityisesti eläimen hyvinvoinnin huomioiden”. Perustelut samat kuin Asiakaspalvelu eläinklinikalla -kohdassa.

Kohdan ”Opiskelija neuvoo asiakkaita eläinten hoidossa” alle voisi olla hyvä sisällyttää, että opiskelija tuntee eri eläinlajien tarpeet elinolosuhteille ja hoidolle. Tämä on välttämätön lähtökohta sille, että tutkinnon osan suorittanut osaa tarvittaessa opastaa asiakasta parantamaan eläimen elinolosuhteita. Lisäksi opiskelijan hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin olisi hyvä lisätä, että tämä tietää, mistä hankkia luotettavaa lisätietoa eläinten lajityypillisistä käyttäytymistarpeista ja niiden toteuttamisesta.

Kohtaan ”Opiskelija osaa hyödyntää digitaalisuutta työssään” voisi sisältää myös maininnan, että opiskelija tietää, mistä lähteistä saa luotettavaa lisätietoa eläinten hoitoon ja käyttäytymistarpeisiin liittyvissä kysymyksissä. Työelämän vaatimusten kannalta on olennaista, että opiskelijan osaamiseen kuuluu tietolähteiden kriittinen arvioiminen ja luotettavan tiedon löytäminen.

Kohta 2.4. Eläinalan yritystoiminta

Ammattitaitovaatimuksiin on hyvä nostaa, että opiskelija ottaa yrityksen toiminnassa huomioon eläinten hyvinvoinnin.

Eläinalan yrityksen toiminnan suunnittelussa olisi tärkeää painottaa, että opiskelija osaa arvioida eläinalan yritykseen liittyvät riskit eläinten hyvinvoinnille. Opiskelijan on syytä myös tietää, ketä ammattilaisia hyödyntää eläinten hyvinvoinnin kokonaisvaltaiseksi huomioonottamiseksi jo yritystoiminnan suunnitteluvaiheessa.

Markkinoinnin suunnitteleminen -kohdan alle olisi hyvä nostaa esiin eläinlähtöinen näkökulma myös markkinoinnissa ja edellyttää, että opiskelija toteuttaa vastuullista markkinointia myös eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Tähän sisältyy esimerkiksi se, millaisia eläinkuvia markkinoinnissa käytetään eli että mainonnassa ei esitetä sairaaksi jalostettujen, huonosti voivien tai negatiivisia tunteita tuntevien eläinten kuvia kriitikkömästi tai ihailevassa valossa.

Eläinalan yrityksen johtaminen -osioon on hyvä lisätä, että opiskelija priorisoi yrityksen toiminnassa eläinten hyvinvoinnin. Eläinalan ammattilaisena eläimen hyvinvointi on hyvä osata pitää lähtökohtana läpi koko yritystoiminnan.

Työntekijän rekrytointi -kohdan alle hyväksytyin suorituksen kriteereihin voisi lisätä, että opiskelija ottaa huomioon työntekijän riittävän tietotaidon ja perehdyttämisen eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Kohta 2.5 Eläinavusteisissa palveluissa käytettävien eläinten kouluttaminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen

Ammattitaitovaatimuksiin on syytä lisätä vielä erikseen, että opiskelija osaa huolehtia eläimen hyvinvoinnista eläinavusteisen toiminnan tai terapian aikana. Kyseessä on eläinavusteisten palveluiden olemassaolon ja jatkuvuuden kannalta erittäin olennainen taito, jonka osaaminen on työelämässä varmasti olennaista. Samaan yhteyteen voisi arviointikriteereiksi olla hyvä lisätä myös, että opiskelija tauottaa tekemistä eläinyksilön tarpeiden mukaan riittävästi.

Eläimen kivun, tuskan ja kärsimyksen sekä pelon ja stressin minimoimisesta on osaamiskriteereissä mainittu. Syytä voisi olla myös tarkentaa konkreettisemmin, että opiskelija tunnistaa kivun ja stressin merkit eläimessä ja puuttuu tilanteeseen niitä havaitessaan.

Opiskelijalla on oltava myös valmius muuttaa tai keskeyttää eläinavusteinen toiminta tai terapiatilanne, jos eläimen hyvinvointi sitä edellyttää. Tämä on hyvä tuoda esiin osaamisen kriteereissä, sillä kyseessä voi olla opiskelijalle haastava tilanne, jossa kynnys puuttumiseen voi olla korkea etenkin, jos asiakkaan ja eläimen intressit eivät siinä hetkessä kohtaa. Eläinten hyvinvointi on kuitenkin yksiselitteisesti kyettävä ottamaan huomioon eläinavusteisessa toiminnassa.

Kohdan ”Opiskelija valitsee eläinavusteiseen palveluun soveltuvat eläimet” alle olisi kriteereihin syytä lisätä konkreettisesti, että opiskelija varmistuu eläimen mahdollisuudesta lajityypillisten käyttäytymistarpeiden toteuttamiseen elinympäristössään. Eläinavusteinen toiminta voi joissain tapauksissa olla eläimen kannalta ajoittain stressaavaa tai haastavaa. Paikat, ihmiset ja tilanteet saattavat vaihdella ja yllättäviäkin tilanteita voi tulla eteen. On tärkeää, että aktiivisen toiminnan ulkopuolella eläin pääsee palautumaan ja saa elää mahdollisimman lajityypillistä elämä, toteuttaa käyttäytymistarpeitaan, palautua stressistä ja kokea positiivisia tunteita. Näin asiakkaat pääsevät toimimaan hyvinvoivien eläinten kanssa. Hyvinvoivan eläimen käyttäytyminen on ennakoitavampaa ja yhdessä toimiminen kaikille turvallisempaa sekä mukavampaa.

Kohdan ”Opiskelija kouluttaa eläimet eläinavusteiseen palveluun” alle olisi hyvä vielä erikseen nostaa esiin, että opiskelija ymmärtää positiivisen vahvistamisen peruseräatteen ja osaa käyttää niitä eläinten koulutuksessa. Positiivinen vahvistaminen on yksi tehokkaimmista ja eläinystävällisimmistä koulutusmenetelmistä ja sen osaaminen on eläinalan ammattilaiselle välttämätöntä. Eläinlähtöisiä toimintatapoja toivotaan yhteiskunnassa jo laajalti ja asiakkaat ovat tämän suhteen entistä valveutuneempia.

”Työturvallisesti toimiminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen” -kohdan kriteerit kaipaavat vielä lisäystä siitä, että opiskelija osaa lukea eläimen käyttäytymistä, elekieltä ja tunnetiloja sekä tuntee eläinten lajityypillisen käyttäytymisen. Näin opiskelijalla on valmiudet valmistella toiminta onnistumiseen ja ennakoita tilanteita, mikä varmistaa kaikille turvallisen toimintaympäristön.

2.6. Eläinkaupan tuotetuntemus ja myyntityö

”Eläinten hyvinvointiin liittyvien säädösten huomioiminen” -osion alle on lainsäädännön tuntemisen lisäksi opiskelijan syytä ymmärtää, että lainsäädännön minimi ei takaa eläimen hyvinvointia. Täten opiskelija hahmottaa esimerkiksi sen, että pienten tehdasvalmisteisten häkkien mitoitus ei salli vaikkapa kaniin toteuttavan käyttäytymistarpeita, juoksemista, loikkimista ja takajaloilla seisomista, vaikka lainsäädäntö häkkien mitoituksen (vielä) sallisikin. Näin opiskelija osaa suositella omistajalle eläimen hyvinvoinnin kannalta parhaita ratkaisuja.

Myynti- ja palvelutilanteessa toimiminen -osion alle lisäys eläimen hyvinvoinnin huomioonottamisesta kohtaan ”perustelee tuote- tai palvelusuositustaan aidosti ja rehellisesti ja eläimen hyvinvointi huomioon ottaen”.

Lemmikkien hoidon ja hyvinvoinnin opastamisen yhteydessä suorituksen kriteereiden kohta ”Opastaa asiakasta lemmikkieläimen valinnassa huomioiden asiakkaan tarpeet ja yksilöllisen tilanteen” tulisi muuttua muotoon ”opastaa asiakasta lemmikkieläimen valinnassa huomioiden eläimen tarpeet sekä asiakkaan mahdollisuudet ja yksilöllisen tilanteen”. Saman otsikon alle olisi syytä laittaa myös kriteeri siitä, että opiskelija tuntee positiivisen vahvistamisen periaatteet. Tämä on olennaista eläinkaupassakin esimerkiksi silloin, kun koirat käyvät sovittamassa valjaita tai muita tuotteita. Eläinalan ammattilaisena eläimen oppimisen perusasioiden ymmärtäminen on välttämätöntä, jotta niitä voi hyödyntää työelämässä eläinystävällisen palvelun tuottamiseksi.

2.7. Eläinlajiryhmän hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen

”Opiskelija hoitaa ja huolehtii eläinten hyvinvoinnista” -osion arviointikriteereihin olennainen lisäys on, että opiskelija tuntee eläinlajin käyttäytymistarpeet ja tunnistaa kivun merkit. Tämä on edellytys sille, että eläinten hyvinvoinnista on mahdollista huolehtia.

”Opiskelija huolehtii eläinten terveydestä” -osion alle, että opiskelija paitsi tietää eläinlajikohtaisista sairauksista, osaa myös ennaltaehkäistä niitä. Kaikkien eläinten, mutta erityisesti tässä tutkinnon osa-alueessa mainittujen kaniin, jyrssijoiden, matelijoiden, sammakkoeläinten ja akvaariokalojen kohdalla sairastumisen taustalla ovat usein epäkohdat elinympäristössä tai hoidossa.

Samana ”Opiskelija huolehtii eläinten terveydestä” -osion alle olisi hyvä myös lisätä eläinystävällisyys seuraavaan arviointikriteeriin kohtaan: Tekee eläinten perusterveydenhuoltoon liittyviä toimenpiteitä eläinystävällisesti, eläinlajin huomioiden.

2.8 Eläintarhaeläinten hoitaminen ja lajien suojelu

Kiitämme monipuolisia ja konkreettisia ammattitaitovaatimuksia ja hyväksytyin suorituksen kriteereitä. Pidämme hyvänä, että etenkin eläinten oppiminen, käyttäytymistarpeet ja tunnetilojen merkitys hyvinvoinnille on nostettu esiin.

2.9 Eläinten hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen eläinhoitolassa

Eläinten hyvinvointiin liittyvien säädösten huomioiminen -osion alle arviointikriteereihin olisi syytä lisätä, että opiskelija ymmärtää, ettei lainsäädännön minimi takaa eläimen hyvinvointia.

Eläinten käsitteleminen ja hoitaminen -osiossa on kiitettävästi otettu huomioon se, että opiskelija pyrkii lisäämään eläimen positiivisia kokemuksia ja minimoimaan eläimen kokeman stressin ja pelon syntymisen. Tämän mahdollistamiseksi olisi hyvä tarkentaa yhdeksi arviointikriteeriksi, että opiskelija tunnistaa eri eläinlajien stressin ja kivun merkit.

Jos tutkinnon osion arviointikriteereihin sisältyy, että opiskelija ”tekee hoitoeläimille perusterveydenhuoltoon liittyviä toimenpiteitä, kuten silmien ja korvien puhdistamisen, kynsien leikkaamisen tai turkin hoidon”, tulee samaan yhteyteen kirjata, että opiskelija ymmärtää positiivisen vahvistamisen peruseriaatteet.

On hyvä, että opiskelijan arviointikriteereihin on kohtaan ”Opiskelija toteuttaa eläimen käsittelyn ja hoitotoimenpiteen” kirjattu eläimen tunnetilojen huomioimisesta sekä valmiudesta keskeyttää toiminta tarvittaessa.

2.10. Eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen eläinklinikalla

Eläinten hyvinvointiin liittyvien säädösten huomioiminen -otsikon alle tulisi lisätä, että opiskelija itsekin tunnistaa eläinsuojelullisesti arveluttavat tilanteet, osaa puuttua niihin ja on tarvittaessa yhteydessä viranomaiseen. Eläinklinikalla kohtaa jonkin verran tilanteita, joissa eläimen hyvinvoinnista ei syystä tai toisesta ole huolehdittu tarpeeksi. Eläinlääkärin on itsenäisesti tiedettävä, milloin epäillä eläinten hyvinvointiin liittyvää lainsäädäntöä rikkotun, miten puuttua tilanteeseen ja kenelle viranomaiselle asiasta ilmoittaa.

Lopetustilanteessa osaa tunnistaa ja ymmärtää omat tilanteessa mahdollisesti heräävät tunteensa. Eläinyksilön kuolemaan ja lopetustilanteeseen voi joissain tilanteissa liittyä vaikeita tai ristiriitaisiakin tunteita. Työhyvinvoinnin näkökulmasta on hyvä, että opiskelijalle opetettaisiin miten tulla toimeen tällaistenkin työtehtävissä heräävien tunteiden kanssa.

Jotta eläinten kanssa toimiminen eläinklinikalla olisi sujuvaa, eläinystävällistä ja turvallista, on opiskelijan hyvä ymmärtää eri eläinlajien luonnollisen käyttäytymisen ja opettamisen perusteet ja hyödyntää tätä tietoa klinikkaolosuhteissa (esimerkiksi eläimen vaa´alle tai kuljetusautoon saamiseksi). Tärkeää olisi, että opiskelija valmistuttuaan ymmärtää positiiviseen vahvistamiseen perusteet sekä koulutustavan tehokkuuden ja eläinystävällisyyden ja tiedostaa, että eläimet ovat opetettavissa stressittömämpiin hoitotoimenpiteisiin. Näin opiskelijalle tulisi valmiudet myös ohjata eläimen omistaja tarvittaessa hakemaan lisätietoa tai apua eläimen kouluttamiseen sen alan osaajilta. Eläinten asianmukainen opettaminen hoito- ja klinikkatoimenpiteisiin helpottaa sekä eläimen että ammattilaisten toimimista klinikalla sekä vähentää eläimen ja todennäköisesti myös omistajan kokemaa stressiä.

2.11. Eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen koulutettaessa ja eläinlähäinen käsittely

Eläinten hyvinvointiin liittyvien säädösten huomioiminen: Sen lisäksi, että opiskelija ”neuvoo asiakkaita eläinsuojelukysymyksissä ja eläinsuojeluongelmien viemisessä viranomaisten tietoon” on opiskelijan itsekin tunnistettava eläinsuojelullisesti arveluttavat tilanteet, osattava puuttua niihin ja oltava tarvittaessa yhteydessä viranomaiseen, jos epäilee eläinten hyvinvointiin liittyvää lainsäädäntöä rikkotun.

Lisäksi saman otsikon alla sen lisäksi, että opiskelija tuntee lainsäädännön keskeiset vaatimukset, opiskelijan on tärkeää myös ymmärtää, ettei lainsäädännön minimi takaa eläimen hyvinvointia.

Koulutettavien eläinten hyvinvoinnista huolehtimisen -osion alle voisi hyväksytyin suorituksen kriteereitä konkretisoimaan lisätä, että opiskelija osaa ohjeistaa muokkaamaan koulutettavan eläimen elinympäristöä eläimen hyvinvointia ja kouluttamista tukevaksi.

2.13. Hoitotoimenpiteiden toteuttaminen eläinlähäisesti

”Opiskelija ymmärtää ja havainnoi eläimen käyttäytymistä ja tunnetiloja” -osion alle yhdeksi osaamiskriteeriksi tulisi nostaa, että opiskelija tunnistaa eri eläinlajien kivun merkit.

Jotta ammattitaidon osoittamistavat -otsikon alla listattuihin tavoitteisiin on mahdollista päästä, on hyväksytyin suorituksen kriteereihin kirjattava, että opiskelija ymmärtää positiivisen vahvistamisen perusteet.

2.15 Koe-eläinten hoito ja hyvinvoinnista huolehtiminen

Koe-eläinten hyvinvoinnista huolehtimisen lähtökohta, joka tulisi myös lisätä hyväksytyyn suoritukseen kriteereihin, on, että opiskelija ymmärtää koe-eläiminä käytettävien eläinlajien lajityypilliset käyttäytymistarpeet ja niiden merkityksen eläimen hyvinvoinnille. Vaikka koe-eläiminä pidettävien eläinten lajityypilliset tarpeet eivät koe-eläinyksikössä aina olisikaan mahdollisia toteuttaa, on tärkeää, että eläinalan ammattilaisena eläintenhoitaja tuntee ne ja pyrkii työssään niiden toteuttamista kohti.

2.19. Koirien hieronta ja hyvinvoinnista huolehtiminen

Hierottavien koirien eläinlähäinen käsittely -osion alle olisi hyvä lisätä, että opiskelija tuntee koiran oppimisen, erityisesti positiivisen vahvistamisen, perusteet, ja osaa hyödyntää niitä työssään.

2.20. Koirien trimmaaminen

Koirien eläinlähäinen käsittely -osion alle olisi hyvä lisätä vielä, että opiskelija tuntee koiran oppimisen, erityisesti positiivisen vahvistamisen, perusteet.

2.29 Verkkokaupassa toimiminen

Opiskelija tuottaa ja julkaisee verkkokauppaympäristön sisällön -osion arviointikriteereihin olisi hyvä lisätä, että opiskelija tuottaa vastuullista verkkokaupan sisältöä myös eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Tähän sisältyy esimerkiksi se, millaisia eläinkuvia markkinoinnissa käytetään eli että mainonnassa ei esitetä sairaaksi jalostettujen, huonosti voivien tai negatiivisia tunteita tuntevien eläinten kuvia kriittikittömästi tai ihailevassa valossa.

Muuta huomioitavaa

Eläinhoidon erikoisammattitutkinnon arviointikriteereissä on hienosti nostettu esiin, että opiskelijan on tarpeen tunnistaa eettiset haasteet, joita liittyy eläinten kouluttamiseen ja niiden pitämiseen esimerkiksi lemmikkeinä, koe-eläiminä tai eläintarhoissa. Tämä sama olisi hyvä tuoda esille jo tälläkin ammattitutkinnon tasolla, sillä jokainen eläinten kanssa toimiva opiskelija kohdanee eettisiä haasteita työelämässään, ja niiden tunnistaminen auttaa muodostamaan oman toiminnan eettisesti kestäväälle ja perustellulle pohjalle, mikä on työelämän vaatimusten kannalta tarpeen oman ammattietiikan kehittämiseksi ja sen mukaan toimimiselle sekä erityisesti, kun kysyntä nimenomaan eläinlähäisille palveluille tulevaisuudessakin lisääntynee.

Kiitämme lausuntopyyntöä. Kiitämme erityisesti myös eläinlähäiseen toimintatapaan liittyvien kirjausten vahvistamisesta.

Pihla Markkola
asiantuntijatyön päällikkö
SEY Suomen eläinsuojelu

pihla.markkola@sey.fi
0409231963

